

Kolik nás stojí dopravní nehody pod vlivem alkoholu

Ivana Minarčíková
www.eLekarnice.cz

Úvod:

V roce 2014 jsme zaplatili za všechny dopravní nehody částku přesahující 55 miliard Kč. Tato částka se týkala zdravotní újmy a hmotných škod u všech 85.859 evidovaných dopravních nehod, při kterých zemřelo 629 osob.

Více než **každá 16. nehoda** přitom byla způsobená pod vlivem alkoholu a téměř **každá 10. usmrcená osoba** přišla o život při nehodě, jejíž viník byl pod vlivem alkoholu.

Metodika:

Z počtu dopravních nehod na území České republiky zaviněných řidičem pod vlivem alkoholu, které byly evidovány Policií ČR, jsme, za pomoci nákladů vyčíslených Centrem dopravního výzkumu ČR, spočítali částku, kterou jsme zaplatili za dopravní nehody, jejichž viník byl pod vlivem alkoholu (dále jen „DN“). Uvedené náklady za DN jsme následně dali do kontextu s počtem AT ambulancí, které byly registrovány na území ČR podle údajů ÚZIS, a s odhadovanými náklady na léčbu 1 pacienta v AT ambulanci.

Pod vlivem alkoholu bylo v roce 2014 způsobeno 4.637 nehod, z toho 191 nehod způsobil viník s hladinou alkoholu do 0,24 ‰, 990 nehod s hladinou do 1,00 ‰ a 3.607 nehod s hladinou alkoholu v krvi vyšší než do 1,0 ‰ (Tabulka 1)

Viníkem DN byl nejčastěji řidič motorového vozidla (78,6 ‰), cyklista (16,9 ‰) a chodec (4,2 ‰). Zemřelo 57 osob (90,5 ‰) při DN, jejichž viníkem byl řidič motorového vozidla, resp. 6 osob (9,5 ‰), když byl viníkem cyklista.

Nepříznivým specifickým znakem nehod zaviněných cyklisty je vysoký podíl nehod zaviněných pod vlivem alkoholu. Cyklisté pod vlivem alkoholu v roce 2014 zavinili 786 nehod, tj. 30,3% z celkového počtu jimi zaviněných nehod, což znamená, že **při více než každé 3. nehodě zaviněné cyklistou byl cyklista pod vlivem alkoholu.**

V roce 2014 se, v porovnání s předchozím rokem, počet DN sice snížil, ale počet osob, které utrpěly nějakou zdravotní újmu, se zvýšil. (Tabulka 3)

Celkem bylo při DN usmrceno 63 osob, 281 osob bylo těžce zraněno a 2.085 osob bylo zraněno lehce. (Tabulka 4)

Nejvyšší počet usmrcených osob při DN byl, pokud měl viník hladinu alkoholu vyšší než 1,5 ‰ (31 osob), resp. nižší než 0,24 ‰ (11 osob). (Tabulka 2, Graf 1)

Dopravní nehody vyvolávají přímé a nepřímé náklady. Centrum pro dopravní výzkum mezi přímé náklady započítalo náklady na zdravotní péči, HZS, policii, hmotné škody včetně nákladů pojišťoven, soudy a státní orgány. Mezi nepřímé náklady potom zařadilo náklady za ztrátu na produkci a sociální výdaje. (Tabulka 5)

Kalkulací nákladů za zdravotní újmy, v návaznosti na počet usmrcených, těžce a lehce zraněných osob, jsme vyčíslili částky, které jsme zaplatili ze státního rozpočtu za zdravotní újmy vzniklé při DN v roce 2014 (Tabulka 6)

Celkové náklady za všechny zdravotní újmy vzniklé při dopravních nehodách, jejichž viník byl pod vlivem alkoholu, dosáhly částky téměř 3,64 mld. Kč (3.639.977.000 Kč).

Diskuse:

V roce 2014 Česká republika ze svého rozpočtu zbytečně vynaložila částku téměř 3,64 miliard Kč, a to pouze v souvislosti se zdravotními poškozeními vzniklými při DN.

Na druhou stranu, v témže roce bylo na území České republiky evidováno 128, resp. 315 AT ambulancí, které vykazaly za rok péči o více než 50, resp. 10 AT (alkohol) pacientů.

Pokud by došlo k realokaci pouhých 50 % zbytečně vynaložených nákladů ze státního rozpočtu za zdravotní újmy vzniklé v souvislosti s DN (tj. realokace 1,82 miliard Kč), znamenalo by to **nárůst rozpočtu o 14,22 mil. Kč, resp. o 5,78 mil. Kč pro každou jednotlivou AT ambulanci, která vykazala péči o 50, resp. 10 AT (alkohol) pacientů za rok nebo by tato částka mohla zaplatit celoroční léčbu závislosti na alkoholu pro téměř 152.000, resp. 76.000 pacientů** (při nákladech na léčbu ve výši 1.000 Kč/ měsíc (krátké intervence), resp. 2.000 Kč/ měsíc (krátké intervence + nalmefen).

Tabulky:

Tabulka 1: Počet DN šetřených Policií České republiky podle zjištěné hladiny alkoholu v krvi viníka a kraje České republiky

Zjištěná hladina alkoholu	Počet dopravních nehod pod vlivem alkoholu														celkem
	Pra	SČ	JČ	KV	Pl	Ús	Li	HK	Pa	Vy	JM	MS	OI	Zl	
Do 0,24 ‰	30	39	18	4	9	21	3	11	1	2	15	22	8	8	191
0,24 – 0,5 ‰	53	43	18	7	18	26	10	16	17	3	30	29	21	21	312
0,51 – 0,8 ‰	26	36	19	8	17	13	16	17	17	6	31	30	14	26	276
0,81 – 1,0 ‰	23	18	14	10	21	20	14	10	7	7	23	21	15	8	211
1,1 – 1,5 ‰	65	85	56	24	46	67	48	38	49	22	88	88	66	38	780
nad 1,5 ‰	249	347	223	69	182	169	147	138	166	126	286	346	181	198	2 827
Alkohol+ návyk. látka	8	1	3	0	9	3	1	2	1	2	6	3	0	1	40
celkem	454	569	351	122	302	319	239	232	258	168	479	539	305	300	4 637

Tabulka 2, Graf 1: Počet usmrcených osob při DN podle zjištěné hladiny alkoholu v krvi viníka a kraje České republiky

Zjištěná hladina alkoholu	Počet usmrcených osob														celkem
	Pra	SČ	JČ	KV	Pl	Ús	Li	HK	Pa	Vy	JM	MS	OI	Zl	
Do 0,24 ‰	0	7	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	11
0,24 – 0,5 ‰	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
0,51 – 0,8 ‰	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
0,81 – 1,0 ‰	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	1	1	0	0	6
1,1 – 1,5 ‰	0	0	0	0	2	3	0	0	0	0	2	0	1	1	9
Nad 1,5 ‰	3	0	3	0	2	0	3	3	3	1	3	5	3	2	31
Alkohol + návyk. látka	0	0	0		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
celkem	3	7	5	1	6	8	3	3	4	1	6	7	4	5	63

Vysvětlivky: Pra: hlavní město Praha; SČ: Středočeský kraj; JČ: Jihočeský kraj; KV: Karlovarský kraj; Pl: Plzeňský kraj; Ús: Ústecký kraj; Li: Liberecký kraj; HK: Královhradecký kraj; Pa: Pardubický kraj; Vy: kraj Vysočina; JM: Jihomoravský kraj; MS: Moravskoslezský kraj; OI: Olomoucký kraj; Zl: Zlínský kraj

Tabulka 3: Vývoj počtu DN, usmrcených, těžce a lehce zraněných osob při DN v letech 2010 – 2014

Rok	Počet nehod pod vlivem alkoholu	Usmrceno	Těžce zraněno	Lehce zraněno
2010	5.015	102	315	1.976
2011	5.242	89	378	2.323
2012	4.974	45	317	2.208
2013	4.686	52	237	2.069
2014	4.637	63	281	2 085

Tabulka 4: Počet osob při DN se zdravotní újmou podle závažnosti zdravotní újmy a kraje České republiky

Zdravotní újma	Počet osob se zdravotní újmou														celkem
	Pra	SČ	JČ	KV	Pl	Ús	Li	HK	Pa	Vy	JM	MS	OI	Zl	
Usmrceno	3	7	5	1	6	8	3	3	4	1	6	7	4	5	63
Těžce zraněno	21	42	16	5	17	16	15	20	24	10	33	20	19	23	281
Lehce zraněno	121	248	168	46	140	127	103	101	143	92	252	241	150	153	2 085

Tabulka 5: Náklady za zdravotní újmu osob při DN v roce 2014

Kategorie	Náklady (Kč)
1 usmrcená osoba	20 881 000 Kč
1 těžce zraněná osoba	5 089 000 Kč
1 lehce zraněná osoba	429 000 Kč

Tabulka 6: Vyčíslení nákladů za zdravotní újmu osob při DN v roce 2014

Zdravotní újma	Počet osob se zdravotní újmou	Celkové náklady za zdravotní újmu
usmrcená osoba	63	1 315 503 000
těžce zraněná osoba	281	1 430 009 000
lehce zraněná osoba	2085	894 465 000
CELKOVÉ NÁKLADY za zdravotní újmy při DN v roce 2014		3 639 977 000

Závěr:

V roce 2014 se díky hladině alkoholu v krvi viníka dopravní nehody:

- každé 2 hodiny stala dopravní nehoda
- každý 6 den zemřel 1 člověk
- každého 1,5 dne byl 1 člověk těžce zraněn
- každé 4 hodiny byl 1 člověk lehce zraněn
- ze státního rozpočtu jsme zbytečně zaplatili částku téměř 3,64 miliard Kč (pouze za zdravotní újmy při DN, bez započítání hmotných škod)

Efektivnější vynaložení finančních prostředků ze státního rozpočtu, jejich realokace směrem k prevenci a k vytvoření hustší sítě AT (alkohol) ambulancí, by přineslo informování a zdravotní péči (krátké intervence, resp. krátké intervence s nalmefenem) násobně většímu počtu osob, které mají nějaký problém s konzumací alkoholu. Dá se předpokládat, že by došlo ke snížení množství konzumovaného alkoholu a v návaznosti by potom pravděpodobně následovalo snížení počtu dopravních nehod, jejichž viník je pod vlivem alkoholu.

Vedle realokace finančních zdrojů do prevence a do sítě a rozpočtů AT (alkohol) ambulancí je žádoucí, aby stát změnil svůj přístup k problematice spotřeby alkoholu razantním omezením reklamy, striktním dodržováním zákazu pití alkoholu mladistvými, cenovou politikou a omezením dostupnosti alkoholu.

Reference:

- Přehled nehodovosti na pozemních komunikacích v ČR za rok 2014. Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, květen 2015 [cit. 2016–30-04] Dostupné z URL < http://www.policie.cz>
- Za dopravní nehody jsme v roce 2014 zaplatili přes 55 miliard Kč [databáze online]. Centrum pro dopravního výzkumu [cit. 2016–30-04] Dostupné z URL < http://www.cdv.cz>
- Ústav zdravotnických informací [databáze online]. ÚZIS [cit. 2016–30-04] Dostupné z URL < http://www.uzis.cz>
- Vyhlášky pro výpočet úhrad hrazených služeb stanovení hodnot bodu [databáze online]. Ministerstvo zdravotnictví. [cit. 2016–30-04] Dostupné z URL <http://www.mzcr.cz>
- SELINCRO [cit. 2016–30-04] Státní ústav pro kontrolu léčiv. Dostupné z URL < http://www.olecich.cz >